

Головне управління статистики у м. Києві

ІНДЕКС СПОЖИВЧИХ ЦІН

ІНДЕКС СПОЖИВЧИХ ЦІН

Держстат розробляє статистичну інформацію про індекс споживчих цін щомісяця.

Індекс споживчих цін (ІСЦ), або **індекс інфляції**, показує, як змінилися ціни у країні чи регіоні за певний період часу (місяць, рік тощо).

ІСЦ відображає зміни в часі загального рівня цін на **фіксований набір товарів і послуг (споживчий набір)**, які купує населення для особистого споживання.

ІСЦ є показником зміни сукупної вартості споживчого набору у звітному періоді порівняно з базисним.

Звітний період – період,
за який розраховується ІСЦ

Базисний період – період,
порівняно з яким розраховується ІСЦ

Приклад: ІСЦ у вересні (звітний період) порівняно із серпнем (базисний період) становив 100,8% (ціни зросли на 0,8%).

Що таке споживчий набір?

Споживчий набір товарів (послуг) - представників – це фіксований набір (перелік) товарів і послуг, які населення купує регулярно для особистого споживання і які мають суттєву частку у споживчих грошових витратах.

З 2017 року споживчий набір включає в себе 328 позицій, згрупованих у 12 розділів:

• Продукти харчування та безалкогольні напої	• Алкогольні напої та тютюнові вироби	• Одяг і взуття	• Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива
120 позицій	12 позицій	57 позицій	20 позицій
• Предмети домашнього вжитку, побутова техніка	• Охорона здоров'я	• Транспорт	• Зв'язок
24 позиції	18 позицій	23 позиції	6 позицій
• Відпочинок і культура	• Освіта	• Ресторани та готелі	• Різні товари та послуги
18 позицій	4 позиції	5 позицій	21 позицій

Ціни на які товари і послуги відстежують?

Охопити спостереженням ціни на всі товари та послуги неможливо. Тому статистики відстежують зміни цін на фіксований набір товарів і послуг (споживчий набір), які купує населення для особистого споживання. Зазвичай споживчий набір переглядається раз на 5 років.

Вагу товару визначають
**на основі даних
національних рахунків та
обстеження умов життя
домогосподарств**

Вага показує, яка частка
споживчих грошових витрат
домогосподарства припадає
на придбання певного
товару/послуги

У ІСЦ вага товару/послуги
визначає **ступінь впливу** зміни
ціни цієї позиції **на величину
загального індексу**

Приклад: для розрахунку ІСЦ вага гречки – 0,00496,
а вершкового масла – 0,01364,
це означає, що на купівлю гречки припадає 0,5% споживчих
грошових витрат домогосподарств, а на вершкове масло 1,4%.

Методика проведення розрахунку Індексу споживчих цін

Які дані отримують за результатами спостережень?

Отримуємо важливий економічний показник – індекс споживчих цін (ІСЦ), який показує зміну цін в середньому:

по країні;

по
окремому
регіону;

по групах
товарів чи
послуг;

по окремих
товарах і
послугах.

Хто і де збирає інформацію про ціни?

На більшість товарів реєстрація цін здійснюється безпосередньо у підприємствах шляхом їх відвідування. Водночас на окремі послуги реєстрація цін може здійснюватися по телефону або через Інтернет.

Інформацію про ціни щомісяця збирають органи державної статистики, які реєструють **близько 76 тисяч** окремих значень цін. Досліджуються **підприємства торгівлі та сфери послуг** – супермаркети, торговельні центри, ресторани, кафе, лікарні, готелі, перукарні, автозаправки, ринки тощо, за цінами в яких ведеться регулярне спостереження та їх реєстрація (**майже 13 тисяч**) у **30 містах України**.

Етапи розрахунку ІСЦ

РЕЄСТРАЦІЯ ЦІН

РОЗРАХУНОК СЕРЕДНІХ ЦІН ТА
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ІНДЕКСІВ НА
КОНКРЕТНИЙ ТОВАР ЧИ ПОСЛУГУ

РОЗРАХУНОК
РЕГІОНАЛЬНИХ
ІНДЕКСІВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСЦ

Приклад: ІСЦ у квітні становить 100,5%. Це означає, що у вересні (звітний період) порівняно з серпнем (базисний період) вартість споживчого набору зросла на 0,5%.
Якби індекс дорівнював 97,8%, то, відповідно, вартість набору знизилася б на 2,2%.

Основні тренди в змінах споживчих цін

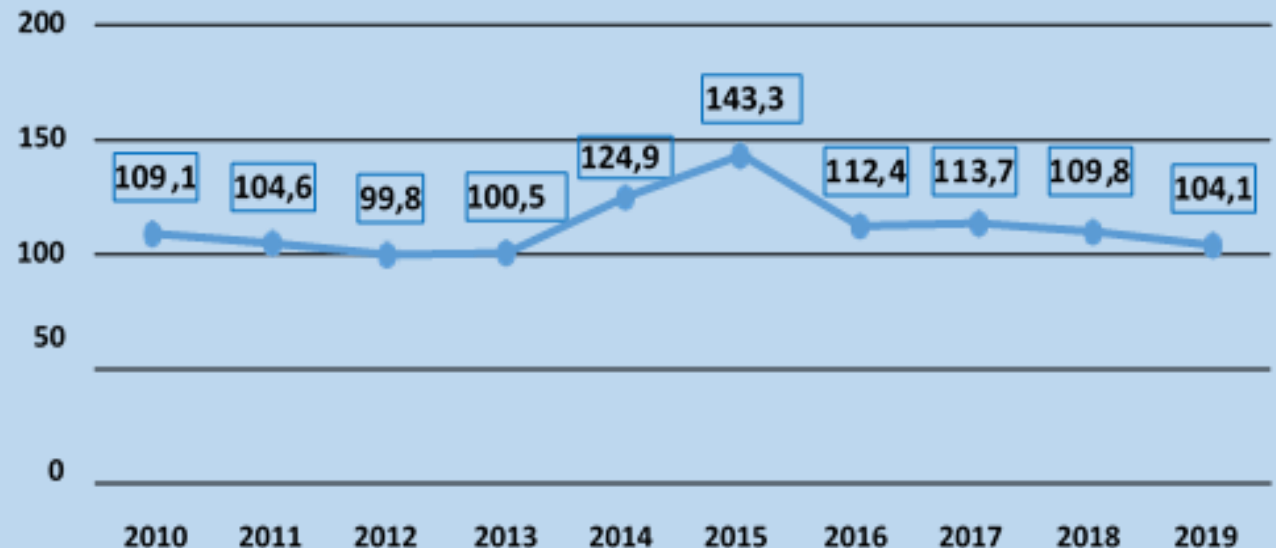
У позаминулому році цей показник становив 104,1% (до грудня 2018 року). І це був найнижчий рівень інфляції серед річних показників ІСЦ за останні 6 років.

Найвищі темпи зростання ІСЦ в Україні були у 1993-му – 10 256% за рік. За період з 2002 по 2019 роки найбільший стрибок ІСЦ відбувся у 2015 році (143,3% до грудня попереднього року).

Такі зміни були спричинені високим темпом зростання вартості комунальних послуг і підвищення імпорتنих цін через девальвацію гривні.

ІСЦ за останні 10 років
(до грудня попереднього року, %)

Для чого потрібен ІСЦ?

Сфера застосування ІСЦ є широкою.

Цей показник використовується для:

- ❖ формування бюджету на наступний рік;
- ❖ розробки державних соціальних програм;
- ❖ індексації грошових доходів населення (оплати праці, соціальних виплат і допомог);
- ❖ моніторингу, аналізу і прогнозу цінових процесів в економіці;
- ❖ аналізу податково-бюджетної та грошово-кредитної державної політики;
- ❖ проведення міжнародних порівнянь.

Де знайти інформацію про ІСЦ?

Держстат розраховує ІСЦ:

до попереднього місяця;

до відповідного місяця
попереднього року;

до відповідного періоду
попереднього року;

до грудня попереднього року;

до грудня 2021 року.

Дані щомісячно публікуються
на сайті Держстату www.ukrstat.gov.ua

у розділі «Статистична інформація»
(підрозділ «Ціни»)

<https://cutt.ly/ki9cJmD>

експрес-випуски – «Індекси цін»

<https://cutt.ly/oi9c0rx>